

ת"פ 13084/06/13 - מדינת ישראל נגד א.ב.- בעצמו

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

19 מאי 2014

ת"פ 13084-06-13 מדינת ישראל נ' ב

בפני כב' השופט הבכיר צבי גורפינקל

מדינת ישראל

המאשימה

ע"י ב"כ עו"ד עוזרי

נגד

א.ב.- בעצמו ע"י ב"כ עו"ד אבישר

הנאשם

>

<1#

גזר דין

בין הנאשם והמתלונן התגלע סכסוך שבעקבותיו סבר הנאשם כי המתלונן ניקר את צמיגי רכבו מספר ימים לפני 27.5.13.

במועד זה הגיע הנאשם עם רכבו להרצליה, ובשעה 22.00 הגיע למקום המתלונן לאחר שנקרא להגיע לשם.

הוא עצר את רכבו באמצע הכביש, יצא מהרכב והחל להתקדם במהירות לעבר הנאשם, הנאשם חשש שהמתלונן מתכוון לתקוף אותו, ניגש לרכבו, והוציא ממנו כלי קהה שבאמצעותו חבט במתלונן מספר פעמים.

בעקבות המכות, נפל המתלונן על הארץ, אולם הנאשם המשיך להכותו גם לאחר מכן בחלקי גופו השונים בעוד המתלונן שרוע על הארץ. בהמשך, אמר הנאשם לעוברי אורח ששהו במקום להמנע מלמסור את פרטיו למשטרה, נכנס לרכבו ונמלט.

ניידת הגיעה למקום ופינתה את המתלונן לבי"ח, שם אובחן כי סבל משבר בגולגלתו, שברים מרובים בראשו, שברים בצלעות וכן בחוליות עמוד השידרה.

עקב זאת נזקק המתלונן לניתוחים ולאשפוז ממושך בביה"ח.

בגין עובדות אלה הורשע הנאשם על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירה של חבלה בנסיבות מחמירות לפי סע' 333 בנסיבות סע' 335 א (1) לחוק העונשין.

בהתאם להסדר הוסכם כי יתווספו עובדות שלפיהן המתלונן יצא מרכבו כשהוא מותיר את אורות הרכב דולקים ואת המפתח במתג ההצתה, וכן הוסכם כי מספר דקות עובר לארוע, פנה הנאשם למכרה של המתלונן, וביקש ממנה שתשוחח עימו ותבקש ממנו לשלם בגין הנזק שגרם לצמיגי רכבו של הנאשם. המכרה אמרה לנאשם שאינה קשורה לסכסוך, וביקשה שיניח לה, ובתה של אותה מכרה, הזעיקה את המתלונן למקום. הנאשם עזב את ביתה של המכרה והלך לרכבו.

לא הוסכם על עונש, וכל צד היה רשאי לטעון כרצונו, לבית המשפט הוגש תסקיר של שירות המבחן אודות הנאשם.

התסקיר סוקר את נסיבות חייו של הנאשם, הוא נשוי ואב ל- 5 ילדים, אביו נפטר לפני 9 שנים ואימו סובלת מבעיות רפואיות.

עקב פער הגילים הניכר מאחיו, התקשו הוריו להוות דמויות מעורבות בחייו, ובעקבות תאונה שארעה לאביו חלה ירידה בתפקודו הלימודי, הוא גילה בעיות משמעת והעדרויות מהלימודים, והורחק מהמסגרת.

הנאשם סיים 10 שנות לימוד והחל לעבוד בעבודות מזדמנות, התגייס לצבא אולם שוחרר עקב אי התאמה.

בשנת 99 הסתבך הנאשם בביצוע עבירה של אלימות חמורה ונידון למאסר למשך שנתיים. הוא החל תהליך של חזרה בתשובה וניהל אורח חיים חרדי, והתחתן ונולדו לו כאמור 5 ילדים.

בעקבות הארוע הבין הנאשם שהוא סובל מקושי בשליטה עצמית במצבים מעוררי מתח, ופנה לטיפול במסגרת פרטית של "קירבה בטוחה" שם שולב בטיפול פרטני. הוא החל ללמוד את דפוסי התנהגותו האלימים ושולב בקבוצה טיפולית במסגרת הליך המעצר בתיק זה, שירות המבחן התרשם כי השינוי שערך הנאשם באורח חייו לאחר הרשעתו בשנת 99 היה חיצוני בלבד, והעימות עם המתלונן היה עקב העדר כלים להתמודדות.

הנאשם פנה למסגרת בריאות הנפש אך לא השתלב במוסד טיפולי כלשהו, ושירות המבחן מעריך כי הסיכון לביצוע עבירות אלימות הוא בינוני. יחד עם זאת התרשם כי קיימים גורמי סיכוי לשינוי, ואף שהמוטיבציה הראשונית לטיפול היתה חיצונית, בעת האחרונה גילה הנאשם מוטיבציה פנימית לטיפול, ולעריכת שינוי מהותיים בדפוסי, לכן קיימת חשיבות שימשך בטיפול בכל הקשור להתנהגותו האלימה.

שירות המבחן המליץ על העמדת הנאשם בצו מבחן למשך שנה, שבמהלכו ישולב בקבוצה טיפולית במסגרת שרות המבחן, בקשר למעורבים בעבירות אלימות, וכן המליץ להטיל עליו ענישה של מאסר שירוצה בעבודות שירות.

הנאשם נבדק ע"י פסיכיאטר פרטי, לצורך הכנת חו"ד בעניינו, הוא מוכר למערך הפסיכיאטרי משנת 2008, נוטל תרופות נגד חרדה ודיכאון, וכן פנה למרפאה לבריאות הנפש על רקע התקפי פאניקה וסומטיזציה.

הוא אובחן כסובל מאפיזודה דכאונית, וטופל בתרופות נוגדי חרדה ודיכאון.

בפני הפסיכיאטר הסביר הנאשם כי חי באיומים מפני המתלונן, וכאשר רץ אליו המתלונן מרכבו, הנאשם נתן לו מכה עם מה שמצא עקב הרגשתו מאויים.

הפסיכיאטר סבור שתגובתו האגרסיבית של הנאשם אינה סבירה, ואינה תואמת את עוצמת הגירוי והסיטואציה, אולם היה שרוי בעת הארוע בלחץ נפשי שסופו אובדן שליטה ורסן על דחפיו, כפי שהתבטאו בתגובה הלא תואמת והאגרסיבית.

הפסיכיאטר קובע כי הנאשם אינו מגלה מחשבה מודעת ומתוכננת לגבי התקיפה, להערכתו מדובר בתגובה אקוטית לחוויית הדחק (סטרס) שבה היה שרוי, והסוגיה שאליה התייחס היא עוצמת התגובה שהיתה מוגזמת ולא תואמת במידותיה לעוצמת הגירוי.

הומלץ על המשך טיפול בנוגדי חרדה ודיכאון תחת מעקב פסיכיאטר.

המתלונן מסר לבית המשפט מסמך שמתאר את הארוע, אולם בית המשפט יתייחס אך ורק לעובדות כפי שבאו לידי ביטוי בכתב האישום, ובעובדות המוסכמות הנוספות שפורטו בהסדר הטיעון.

יחד עם זאת יש להתייחס לדברי המתלונן ביחס לתוצאות שנגרמו בעקבות תקיפתו ע"י הנאשם.

למתלונן נגרמו שברים בגולגולת, נפגעו שני עורקים במוח, נגרמו לו פגיעה בפנים ושבר באף, פגיעה בבית החזה ושברים בצלעות, פגיעה בבטן ובטחול שנכרתו עקב הפגיעה החמורה, וכן פגיעה בידיים, ברגליים ובגב. הוא עבר מספר ניתוחים בביה"ח איכילוב בראשו ובבטנו, היה מונשם ומורדם למשך 37 ימים ללא הכרה, לאחר מכן הוא עבר להמשך טיפול ושיקום בביה"ח לוינשטיין, שם שהה 3.5 חודשים, בטיפול נמרץ ובהמשך בטיפולים פסיכולוגים ופיזיותרפיים, עד היום הוא ממשיך בטיפולים ונעזר בכלי עזר להליכה ויציבות.

הוא עומד לעבור בעתיד 3 ניתוחים נוספים, לתיקון שבר בטבור שגרם לבליטה בבטן עקב הפגיעה בטחול, ובליטת מערכת הקיבה אל מחוץ לבטן כמו כדור, ניתוח שני הוא אמור לעבור בראשו למילוי חור שנוצר והשלמת הגולגולת לצורך הגנה מפני פגיעות על המוח, והשלישי צנתור בעורק האחורי של הלב.

המתלונן מדגיש כי אינו חפץ בענישתו של הנאשם בבית סוהר, אלא דורש כי הנאשם יפצהו ע"מ שיוכל להמשיך את הטיפולים הצפויים לו בהמשך.

העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, ובין

סוג ומידת העונש המוטל.

על בית המשפט לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה ובמדיניות הענישה הנהוגה.

יש להתחשב גם בתכנון שקדם לביצוע העבירה, בנזק שנגרם ובמידת האלימות שהופעלה.

בתוך מתחם העונש על בית המשפט לגזור את העונש ההולם, אולם רשאי לחרוג ממתחם העונש בשל שיקולי שיקום, לקולא, או שיקולים של הגנה על שלום הציבור לחומרה.

בין היתר יש לשקול גם את הנזק שנגרם מביצוע העבירה, מצד אחד, אל מול מצוקתו הנפשית של הנאשם עקב התעללות בו מצד נפגע העבירה, מצד שני.

בנוסף לכך יש לשקול את הפגיעה בעונש מצד הנאשם בו ובמשפחתו, מאמצי הנאשם לטיפול בתוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם.

נכון הדבר שניתן לחלק את הארועים בכתב האישום לשני חלקים, הראשון הוא ריצת המתלונן לעבר הנאשם, תחושת הנאשם שחש מאויים כי המתלונן עומד לפגוע בו, הוצאת הכלי הקהה מהרכב וחבטות מרובות בגופו של המתלונן עד שנפל על הרצפה.

השלב השני הוא כאשר המתלונן היה שכוב כבר על הארץ, אולם הנאשם המשיך להכותו בחלקי גופו מספר פעמים.

חלק שני זה אינו מאזכר שימוש במכשיר הקהה שבאמצעותו הוכה המתלונן בשלב הראשון של הארוע.

אולם, גם במצב דברים זה, איני מקבל את טענת ההגנה כי עומדת לנאשם הגנה של צורך או הגנה עצמית, כשמדובר בשלב הראשון של הארוע.

המתלונן רץ לעבר הנאשם, והיה מוצדק כי הנאשם יחשוש שהמתלונן עומד לתקוף אותו, והוצאת המכשיר הקהה מהרכב נועדה להרתיע את המתלונן מפני תקיפתו את הנאשם.

יחד עם זאת, לא היה כל הצדק לשימוש במכשיר הקהה לחבוט בגופו של המתלונן, ומכל מקום, הכאה חוזרת ונשנית של המתלונן באמצעות המכשיר הקהה בכל גופו של המתלונן, אינה יכולה להחשב כהגנה עצמית. אפשר שמכה אחת היתה עולה כדי הצורך בהרתעת המתלונן, אולם כאשר הנאשם חובט בראשו ובגופו מספר פעמים, ומדובר בחבטות רבות ולא בודדות, זאת ניתן ללמוד מהתוצאות של שברים בגולגולת, שברים בפנים ובאף ולאחר מכן שברים בצלעות, ובזיזים האחוריים של החוליות, כל אלה מצביעים על שימוש באותו מכשיר קהה מספר רב של פעמים עד לנפילתו של המתלונן לארץ.

גם המשך המכות, אף אם בוצעו ללא שימוש במכשיר קהה, ממשיך את הרצף האלים של פעולות הנאשם.

התנהגות אלימה מעין זו, אינה יכולה לעבור לסדר היום ללא תגובה עונשית הולמת, חרף כל הנסיבות המקלות שפורטו, חרף המלצת שרות המבחן ולמרות הקביעות הפסיכיאטריות.

הוצגו בפני בית המשפט פס"ד הנוקטים בענישה מחמירה של 3 ו- 4 שנות מאסר בפועל, כנגד זאת הוצגו פס"ד מקלים של ענישה בת חודשים ספורים בעבודות שרות ועד ל- 18 חודשים.

נראה כי פס"ד בע"פ 8991/10 **יעקב מכבי נ' מ.י.** משקף את רמת הענישה הראויה בארוע שבו היה מעורב הנאשם.

באותו מקרה חבט המערער בפניו של המתלונן באמצעות קסדת אופנוע, מדובר במכה אחת שבעקבותיה נפל המתלונן ואבד הכרתו ואובחנו שברים בפניו, הוא אושפז ל- 5 ימים, בגין זאת נגזר עונש של 36 חודשי מאסר בפועל, וכן מאסר ע"ת ותשלום פיצויים, ובית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש, תוך שהוא מציין את הצורך לעקור את נגע האלימות שפשה בחברה.

כמו כן בע"פ 5153/13 **פלוני נ' מ.י.** נדחה ערעורו של המערער שנגזר עליו עונש של 3 שנות מאסר בפועל בגין אלימות שביצע יחד עם אנשים נוספים.

ניתן לקבוע כי מתחם העונש ההולם בארוע שבו מדובר בעניינו של הנאשם, נע בין שנתיים ל- 4 שנות מאסר.

ככלל, יש לגזור עונש בתוך מתחם הענישה, אולם בע"פ 1903/13 **חמודה עיאשה נ' מ.י.** נדון עניינו של אדם שנגזר עליו עונש של 15 חודשי מאסר בפועל בגין עבירות שאינן קשורות לארוע נשוא התיק שבפנינו, אולם בית המשפט העליון התייחס לתסקיר שהוגש ע"י שרות המבחן בקשר לנושא של שיקום, ובית המשפט מצא כי קיימים שיקולים שיקומיים המצדיקים סטייה מהמתחם.

בית המשפט מצא שלאור המלצת שירות המבחן יש מקום להפחתה בעונש, וגזר 10 חודשי מאסר בפועל במקום 15 החודשים שנגזרו, כאשר בכל מקרה, לא נמצא שניתן להמנע ממאסר בפועל.

במסגרת שיקולי הענישה יש להביא בחשבון את העובדה שהמתלונן הביע בפני בית המשפט את עמדתו כי הגיע ל"סולחה" עם הנאשם וכי אין הוא מבקש שיגזר עליו מאסר בפועל, אלא ביקש לחייב בתשלום פיצוי בגין נזקו.

חרף חווה"ד הפסיכיאטרית, ולמרות המלצת שרות המבחן, להסתפק בהטלת צו מבחן ולגזור עונש של מאסר בעבודות שירות בלבד, חומרת מעשיו של הנאשם וחומרת התוצאות שנגרמו למתלונן כתוצאה מכך, אינה מאפשרת להמנע מהטלת עונש מאסר ממשי.

יחד עם זאת, לאור המלצת שרות המבחן, לאור עמדת המתלונן ולאור המסמך הנוסף של המטפלת ב"קירבה בטוחה" בענין הליך השיקום של הנאשם, נראה כי אכן הנאשם פנה להליך שיקומי ויש בכך משום אפשרות לסטות ממתחם העונש שנקבע, לקולא.

לאור כל האמור, אני גוזר על הנאשם 18 חודשי מאסר בניכוי 106 ימי מעצרו מיום 28.5.13 עד 10.9.13, וכן מטיל עליו שנה מאסר ע"ת שלא יעבור תוך 3 שנים עבירה של אלימות כלפי אדם אחר שתוצאתה חבלה של ממש.

במסגרת השיקולים לסטייה ממתחם הענישה לקולא, נלקח גם בחשבון נושא הסכמתו של הנאשם לפצות את המתלונן.

לאור זאת אני מחייב את הנאשם בתשלום פיצוי למתלונן בסכום של 50,000 ₪ שישולם כדלקמן:

סכום של 15,000 ₪ שהופקד בקופת בית המשפט, יועבר למתלונן מיד.

סכום נוסף של 15,000 ₪ שהופקד בקופת בית המשפט במסגרת תנאי שחרור הנאשם ממעצר, יועבר למתלונן, מאחר שסכום זה נועד לשמש לאבטחת התייצבות הנאשם למאסר או עד הגשת ערעור, יועבר סך זה של הפקדון לידי המתלונן בתאריך 1.10.14.

יתרת הפיצוי של 20,000 ₪ תשולם ע"י הנאשם למתלונן ב- 20 תשלומים של 1,000 ₪ לחודש החל מ- 10.5.15 ובעשירי לכל חודש שלאחריו.

זכות ערעור תוך 45 יום.

ניתן היום, י"ט"ט אייר תשע"ד, 19 מאי 2014, במעמד הצדדים.

צבי גורפינקל, שופט בכיר